

Utdannings- og forskningskomiteen
Stortinget

Deres ref.:
Vår ref.:
Dato: 16.10.2018

Statsbudsjett 2019

Under *Kap 260 Universitet og høyskolar* på side 184 opplyser departementet følgende:

I Innst. 12 S (2016–2017) bad Stortinget regjeringa om å arbeide for at det blir etablert femårig masterutdanning for manuellterapeutar og kiropraktorar ved eit norsk universitet. Kunnskapsdepartementet fekk hausten 2017 ei utgreiing frå Universitetet i Bergen som viser dei kortsiktige og langsiktige investeringsbehova og driftskostnadene ved å etablere ei femårig kiropraktorutdanning og eit tverrfagleg forskingsmiljø på muskel- og skjeletthelse. I tillegg til kostnader ved studieplassar vil det vere behov for rekrutteringsstillingar, utstyr og arealinvesteringar i bygg. Universitetet i Bergen har alt i dag ei toårig masterutdanning i manuellterapi, som bygger på ei 3-årig fysioterapeututdanning.

Universiteta og høyskolane har ansvar for å følge opp dei nasjonale sektormåla, der eitt av måla er god tilgang til utdanning, og dei skal sette eigne mål for verksemda og sine eigne styringsparametrar for måloppnåinga si. Institusjonane har i tråd med dette eit ansvar for å dimensjonere studietilboda sine innanfor gjeldande rammeløyvingar.

I tillegg vurderer regjeringa det nasjonale kompetansebehovet og mogleg behov for fleire studieplassar i dei årlege budsjettprosessane. Regjeringa vil i den samanhengen vurdere behovet for ei kiropraktorutdanning, men samstundes peike på at ein institusjon innanfor si gjeldande ramme står fritt til å opprette masterutdanning innanfor kiropraktikk.

Allerede før Regjeringen ga tilbakemelding på Stortingets oppdrag gitt i Innst. 12 S (2016-2017), bestilte departementet en utredning som var begrenset til å gjelde etablering av kiropraktorutdanning. Universitetet i Bergens utredning inneholder derfor ingenting om utvidelse av manuellterapistudiet til en femårig masterutdanning slik som Stortinget hadde bedt om. Den inneholder heller ingenting om styrking av den eksisterende toårige manuellterapiutdanningen.

Regjeringen har således ikke oppfylt oppdraget som ble gitt av Stortinget når det gjelder manuellterapeututdanningen.

Vi stiller oss undrende til dette, all den tid Stortinget i Innst. 12 S (2016-2017) understreket behovet for flere muskel- og skjelettbehandlere i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Manuellterapeuter arbeider i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Den eksisterende toårige påbygningsmasteren for manuellterapeuter ble etablert for 13 år siden. Årsbudsjett var den gang på 1,5 millioner kroner, og omfanget av utdanningen er i dag det samme. Den økonomiske rammen muliggjør bare opptak av 22 studenter annet hvert år. Utdanningen har ikke økonomi til å drive forskning og fagutvikling av noen betydning.

Ifølge utredningen fra Universitetet i Bergen vil en muskel- og skjelettutdanning for kiropraktorer koste cirka 50 millioner kroner i året ved i full drift. I tillegg kommer over 80 millioner kroner i investeringer. Hvis det skal satses på utdanning av muskel- og skjelettbehandlere, mener NMF at det vil være opplagt riktig å samle ressurser fra både medisin, manuellterapi og kiropraktikk, for på den måten å dra nytte av synergieffektene.

Sykdommer og skade i muskel- og skjelettapparatet er den viktigste årsaken til sykefravær og nye uførepensjonerings, og koster samfunnet 185 milliarder kroner årlig.¹ Det må være en sentral, nasjonal oppgave å sørge for flere og godt kompetente muskel- og skjelettbehandlere. Å overlate dette til utdanningsinstitusjonene, innenfor rammene av egne budsjetter, vil ikke løse denne formidable oppgaven.

- **NMF ber komiteen bidra til at utvidelse av manuellterapiutdanningen til en femårig masterutdanning utredes. Videre bør det utredes hva som kan gjøres for å styrke den eksisterende toårige påbygningsmasteren.**

¹ Helsedirektoratet, 2015: Samfunnskostnader ved sykdom og ulykker. Helsetap, helsetjenestekostnader og produksjonstap fordelt på diagnoser og risikofaktorer